

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2015 M. SPALIO 1 D. – 2015 M. SPALIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
3. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE	4
<i>Dėl draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir perspėjimo į antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą įvedimo, kai užsieniečiui buvo atsisakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje</i>	<i>4</i>
7. KONKURENCIJA.....	5
<i>Dėl galimo ūkio subjektų diskriminavimo nustatant rinkliavą už leidimą įrengti išorinę reklamą</i>	<i>5</i>
8. MOKESČIŲ SUMOKĖJIMAS, GRAŽINIMAS IR IŠIEŠKOJIMAS.....	6
<i>Dėl mokesstinės nepriemokos išieškojimo stabdymo, kai kyla ginčas dėl mokesčių administratoriaus sprendimo nepratęsti mokesstinės paskolos sutarties</i>	<i>6</i>
<i>Dėl bankrutuojančios individualios įmonės savininko mokesčių prievolių, atsiradusių dėl po bankroto bylos iškėlimo vykdytos ir su įmone nesusijusios veiklos, priverstinio išieškojimo.....</i>	<i>6</i>
9. MOKESTINIAI GINČAI	7
<i>Dėl padangų restauravimo paslaugas jų savininkams teikiančio asmens pripažinimo į rinką restauruotas padangas tiekiančiu ūkio subjektu, privalančiu mokėti mokesť už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis.....</i>	<i>7</i>
16. VALSTYBĖS TARNYBA	7
<i>Dėl rėmimosi medicinos specialistų žiniomis, priimant sprendimą dėl kario mirties sąsajumo su tarnyba ..</i>	<i>7</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	8
<i>Dėl bedarbio statuso netekimo, bedarbiui neatvykus priimti pasiūlymo dirbti</i>	<i>8</i>
<i>Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifo diferencijavimo, remiantis didžiųjų mokesčių mokėtojų sąrašu ...</i>	<i>9</i>
21. BYLOS DĖL BAUSMIŲ VYKDYMO IR KARDOMOJO SUĖMIMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	10
<i>Dėl teisės būti vadinamai po santuokos pasirinkta ir asmens tapatybės kortelėje įrašyta pavarde.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl kratų laisvės atėmimo vietoje atlikimo kiekio ir dažnumo</i>	<i>11</i>
<i>Dėl pataisos įstaigoje laikomų asmenų naudojamų elektros prietaisų suvartotos elektros energijos kiekio apskaičiavimo</i>	<i>12</i>
29. BYLOS, SUSIJUSIOS SU GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLE.....	13
<i>Dėl sprendimo neišduoti asmeniui leidimo įsigyti ir laikyti ginklus priėmimo, nesibaigus teismiam ginčui dėl šį leidimo neišdavimą lėmusios asmeniui paskirtos nuobaudos administracinio teisės pažeidimo byloje</i>	<i>13</i>
36. BYLOS DĖL ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS SPRENDIMŲ.....	14
<i>Dėl informacijos apie asmens privatų gyvenimą rinkimo, pasiūlant interneto portalo skaitytojams atsiųsti apie šį asmenį jiems žinomą informaciją</i>	<i>14</i>
38. KITOS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	14
<i>Dėl išorinės reklamos reikalavimų įmonės adresui</i>	<i>15</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	15
55. TEISMO KOMPETENCIJA	15
<i>Dėl Nacionalinės žemės tarnybos atsisakymo priimti pareiškėjo sutikimą įsigyti žemės sklypą</i>	<i>15</i>
<i>Dėl Nacionalinės žemės tarnybos sprendimo nustatyti žemės sklypo koordinatas, atsižvelgiant į gretimo žemės sklypo ribų ir ploto patikslinimą.....</i>	<i>16</i>
59. TEISMO IŠLAIDOS.....	16

<i>Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, kai pareiškėjas atsisako nuo skundo (ABTĮ 44 str. 3 d.)</i>	16
<i>Dėl tenkintų pareiškėjų reikalavimų dalies apskaičiavimo</i>	17
63. SKUNDAS	17
<i>Dėl atskirojo skundo padavimo dėl protokolinės pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria išspręstas ekspertizės apmokėjimo klausimas</i>	17
67. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS	18
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo vykdymo procese</i>	18

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti skaitytoją. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2008 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 13P-50-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

3. Užsieniečių teisinė padėtis Lietuvos Respublikoje

3.5. Kiti klausimai dėl užsieniečių teisinio statuso

Dėl draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką ir perspėjimo į antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą įvedimo, kai užsieniečiui buvo atsisakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimą, kuriuo pareiškėjui buvo uždrausta trejus metus atvykti į Lietuvos Respubliką, jo duomenys įrašyti į Užsieniečių registrą, o į antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą įvestas perspėjimas dėl draudimo pareiškėjui šiuo laikotarpiu atvykti ir apsigyventi, teisėtumo ir pagrįstumo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas šioje byloje neginčija Migracijos departamento sprendimo, kuriuo atsakovas atsisakė išduoti pareiškėjui leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje. Atsakovas tokį sprendimą priėmė padaręs išvadą, jog iš pareiškėjo pateiktų leidimui gyventi Lietuvoje gauti dokumentų matyti, jog jis neketina užsiimti teisėta (komercine) veikla, o tik siekia įteisinti savo buvimą Europos Sąjungoje, taigi pateikė tikrovės neatitinkančius dokumentus. Kaip buvo matyti iš šioje byloje ginčijamo Migracijos departamento sprendimo turinio, jis buvo priimtas atsižvelgiant į sprendimo, kuriuo atsakovas atsisakė išduoti pareiškėjui leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, priėmimą. LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad šio sprendimo priėmimo motyvai iš esmės sutampa su byloje ginčijamo sprendimo priėmimo motyvais, kadangi ginčijamame sprendime papildomų motyvų nebuvo pateikta.

Vertindama byloje ginčijamo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad nei įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 133 straipsnio 1 dalyje, nei į įgyvendinančiuose teisės aktuose, nei Reglamento¹ 24 straipsnyje nenumatytas besąlyginis draudimas atvykti į Lietuvos Respubliką, taip pat automatinis užsieniečio duomenų įrašymas į Užsieniečių registrą bei perspėjimo į antrosios kartos Šengeno informacinę sistemą įvedimas tuo atveju, jei užsieniečiui buvo atsisakyta išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Taigi priimant tokio pobūdžio sprendimus, turi būti atsižvelgiama į argumentus, dėl kurių užsieniečio atžvilgiu buvo priimtas neigiamas sprendimas dėl leidimo gyventi Lietuvoje, tokiu sprendimu siekiamus tikslus, taip pat įvertinta, ar priimtos ribojančios priemonės yra proporcingos siekiamiems tikslams.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad, kaip minėta, ginčijamame Migracijos departamento sprendime dėl draudimo pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką nebuvo pateikti jo priėmimą pagrindžiantys motyvai, atskleisti tokiu sprendimu siejami tikslai. Šiuo požiūriu minėtas teisės aktas ydingas. Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog reikalavimas, kad individualus administracinis aktas būtų adekvatus, aiškus, apima ir šio akto priėmimo pagrindimą proporcingumo principo požiūriu. Byloje nebuvo pateikta duomenų, rodančių, kad pareiškėjas praeityje būtų pažeidęs atvykimo ar buvimo Lietuvos Respublikoje sąlygas, siekęs nelegaliai įteisinti savo buvimą ar Lietuvos Respublikoje padaręs kokių nors teisės pažeidimų. Į bylą pateikti įrodymai, be kita ko, pareiškėjui įvairių valstybių išduotų Šengeno zonos ir kitų valstybių vizų kopijos patvirtino, kad jis yra ne kartą keliavęs į ES valstybes nares. Ginčijamame sprendime nebuvo pateikta argumentų, kodėl pasiekti siekiamo tikslo, t. y. užkirsti kelią nelegaliai migracijai, nepakanka vien leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje neišdavimo, kodėl yra būtinos papildomos pakankamai reikšmingai jo judėjimo laisvę ribojančios priemonės.

LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad ginčytas sprendimas nelaikytinas proporcingu, todėl neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimų ir yra naikintinas. Atitinkamai, pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas.

2015 m. spalio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-3061-858/2015

¹ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo.

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01903-2015-4

Procesinio sprendimo kategorija 3.5.

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2015 m. spalio 5 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-3258-624/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01369-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 3.5

[Prieiga internete](#)

7. Konkurencija

7.8. Kiti konkurencijos klausimai

Dėl galimo ūkio subjektų diskriminavimo nustatant rinkliavą už leidimą įrengti išorinę reklamą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjai ginčijo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimą, kuriuo atsisakyta pradėti tyrimą dėl Klaipėdos rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos sprendimu patvirtintų Vietinės rinkliavos už leidimo įrengti išorinę reklamą savivaldybės teritorijoje išdavimą nuostatų (toliau – Nuostatai) atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, ir prašė įpareigoti atsakovą pradėti tyrimą pagal pareiškėjų skundą.

Pareiškėjai paaiškino, jog kreipėsi į Konkurencijos tarybą dėl savo interesų pažeidimo, kurį lėmė Nuostatų 10 punktu nustatyti rinkliavos už leidimą įrengti išorinę vaizdinę reklamą Savivaldybės teritorijoje dydžiai. Pažymėjo, kad rinkliava už Savivaldybės teritorijoje įrengiamą išorinę vaizdinę reklamą nustatoma atsižvelgiant į reklamos plotą bei jos eksploatavimo laikotarpį, rinkliavos dydžio nediferencijuojant pagal tai, ar išorinė vaizdinė reklama įrengiama ant Savivaldybės valdomo, ar ant privataus objekto. Taigi tuo atveju, jei ūkio subjektas nori reklamą įrengti ant privačių asmenų valdomo objekto, pastarasis turi sumokėti ne tik Nuostatais nustatytą rinkliavą, bet patirti ir daugiau sąnaudų, tokių kaip nuomos mokestis už reklaminio stendo įrengimą privačiame žemės sklype. Pareiškėjų teigimu, tokiu būdu ūkio subjektai, kurie teikia reklamos demonstravimo paslaugas užsakovams, turėdami leidimus reklamą įrengti ant Savivaldybės valdomų objektų, Nuostatų pagrindu yra privilegijuojami lyginant su reklamos paslaugą teikiančiais ūkio subjektais, kurie turi leidimus reklamą įrengti ant privačių objektų.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, sprendė, kad atsakovas padarė teisingas išvadas dėl neprivilegijavimo ir nediskriminavimo, nes Savivaldybė, Nuostatuose nustatydamas rinkliavos už leidimą įrengti išorinę vaizdinę reklamą dydį, priklausomai nuo reklamos ploto ir laikotarpio, visiems ūkio subjektams nustatė vienodo dydžio rinkliavą, o tai reiškia, kad visiems reklamos įrengimo rinkos dalyviams nustatytos vienodos sąlygos veikti. Be to, nuostata dėl rinkliavos dydžių (Nuostatų 10 punktas) visiems ūkio subjektams taikoma pagal vienodus kriterijus (reklamos ploto ir laikotarpio). LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog šiuo atveju vienodų konkurencijos sąlygų sudarymas reiškia situaciją, kai ūkio subjektai turi tokias pačias veikimo rinkoje galimybes, o jei tomis pačiomis sąlygomis veikiančys ūkio subjektai yra vertinami skirtingai, t. y. tam tikras subjektas ar subjektai gauna privilegijas, kiti toje pačioje situacijoje esantys ūkio subjektai patiria diskriminaciją. Šiuo atveju pareiškėjų nurodytas galimai skirtingas reklamos skelbimo sąlygas lemia ne Nuostatais nustatyti rinkliavos dydžiai, o skirtingos sąnaudos, ūkio subjektų patiriamos priklausomai nuo to, ar reklama skelbiama ant pastatų, kurie priklauso ar yra valdomi Savivaldybės, ar priklauso privatiems subjektams. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovas pagrįstai nurodė, kad pareiškėjų įvardyti galimi konkuravimo sąlygų skirtumai nuo Nuostatų nepriklauso ir yra lemiami pačių ūkio subjektų pasirinkimo bei kitų objektyvių ir subjektyvių aplinkybių, todėl tokių nevienodų sąlygų buvimo galimybė bei tai, kad nustatant rinkliavos dydį nėra atsižvelgiama į objekto, ant kurio bus tvirtinama reklama, pobūdį, savaime nereiškia, kad dėl to yra pagrindas įtarti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą.

Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Konkurencijos taryba pagrįstai atsisakė pradėti tyrimą dėl Nuostatų atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, ir pareiškėjų apeliacinį skundą atmetė.

2015 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2143-502/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02718-2014-8

Procesinio sprendimo kategorija 7.8

[Prieiga internete](#)

8. Mokesčių sumokėjimas, grąžinimas ir išieškojimas

8.2. Kiti su mokesčių sumokėjimu, grąžinimu ir išieškojimu susiję klausimai

Dėl mokestinės nepriemokos išieškojimo stabdymo, kai kyla ginčas dėl mokesčių administratoriaus sprendimo nepratęsti mokestinės paskolos sutarties

Apžvelgiamoje byloje buvo ginčijamas mokesčių administratoriaus sprendimas iš pareiškėjo priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką. Savo nesutikimą su tokiu sprendimu pareiškėjas, be kita ko, grindė argumentais, kad mokesčių administratorius negalėjo priimti sprendimo išieškoti mokestinę nepriemoką, kol nebus išnagrinėtas teisminis ginčas dėl mokesčių administratoriaus sprendimo dėl mokestinės paskolos sutarčių nepratęsimo. Iš esmės pareiškėjas tvirtino, kad tokio pobūdžio ginčas teisme turėtų stabdyti mokestinės nepriemokos išieškojimo procedūrą.

Remdamasi ginčo teisiniais santykiais aktualiomis Mokesčių administravimo įstatymo nuostatomis, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog mokestinės nepriemokos priverstinio išieškojimo sustabdymas praktiškai yra išimtinai siejamas su mokesčio ginčo kilimu. Atitinkamai, vadovaudamasis Mokesčių administravimo įstatymo 2 straipsnio 21 punkte² pateiktu mokesčio ginčo apibrėžimu, LVAT padarė išvadą, kad nagrinėtu atveju mokesčių administratorius neturėjo teisės aktuose įtvirtintos imperatyvios pareigos stabdyti mokestinės nepriemokos išieškojimą, kadangi dėl mokestinės paskolos sutarčių nepratęsimo kilęs ginčas nepatenka į įstatymų leidėjo apibrėžtą mokesčio ginčo sąvoką. Todėl teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo konstatuota aplinkybe, kad nagrinėtu atveju mokesčių administratorius, nepratęsęs mokestinės paskolos sutarčių galiojimo, įgijo teisę priverstinai išieškoti susidariusią mokestinę nepriemoką.

LVAT atsisakė tenkinti pareiškėjo apeliacinį skundą.

2015 m. spalio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-590-438/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02561-2014-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.6

[Prieiga internete](#)

Dėl bankrutuojančios individualios įmonės savininko mokesčių prievolių, atsiradusių dėl po bankroto bylos iškelimo vykdytos ir su įmone nesusijusios veiklos, priverstinio išieškojimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo ne ginčo tvarka iš pareiškėjo banko sąskaitos išieškoti jo nesumokėtus mokesčius ir įmokas nuo vykdančią individualią veiklą gautų pajamų. Tokį sprendimą pareiškėjas ginčijo teigdamas, kad jo mokesčių prievolių vykdymo klausimai turi būti sprendžiami remiantis Įmonių bankroto įstatymo nuostatomis dėl kreditorių reikalavimų bankrutuojančios individualios įmonės savininkui tenkinimo tvarkos.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčo teisiniai santykiai nepateko į Įmonių bankroto įstatymo taikymo sritį. Iš tiesų byloje šalys nekvestionavo, kad: (1) ginčo mokesčių prievolės yra susijusios su pareiškėju asmeniškai (nesusijusios su individualia įmone) ir po bankroto bylos iškelimo vykdyta veikla pagal jam išduotą verslo liudijimą; (2) iš šios veiklos atsiradusias mokesčių prievoleles pareiškėjas deklaravo po minėtos bankroto bylos iškelimo; (3) minėta individuali įmonė po bankroto bylos iškelimo nevykdė ūkinės – komercinės veiklos. Tai, LVAT vertinimu, patvirtino, jog pagal byloje esančius įrodymus ginčo mokesčių prievolių atsiradimą nulėmė po minėtos bankroto bylos iškelimo pareiškėjo, kaip atskiro ir savarankiško mokesčio mokėtojo, visiškai atskiro nuo aptariamąs individualios įmonės vykdytos ūkinės komercinės veiklos, vykdyta veikla pagal verslo liudijimą.

² Mokestiniai ginčai – tai ginčai, kylantys tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokesčiai, taip pat dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) (Mokesčių administravimo įstatymo 2 str. 22 d.)

LVAT tenkino atsakovo apeliacinį skundą.

2015 m. spalio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1648-556/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00922-2014-3

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.6

[Prieiga internete](#)

9. Mokestiniai ginčai

9.5. Kiti mokesčiai

Dėl padangų restauravimo paslaugas jų savininkams teikiančio asmens pripažinimo į rinką restauruotas padangas tiekiančiu ūkio subjektu, privalančiu mokėti mokestį už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas ginčijo atsakovo sprendimą patvirtinti Klaipėdos RAAD Klaipėdos miesto agentūros patikrinimo aktą, kuriuo buvo apskaičiuotas mokestis už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių atliekomis (toliau – mokestis už aplinkos teršimą) didesniu tarifu. Šis mokestis buvo apskaičiuotas už pareiškėjo pagamintą ir išleistą į vidaus rinką restauruotų padangų kiekį. Pareiškėjas neneigė, jog užsiima padangų restauravimo veikla, tačiau nesutiko, jog nagrinėtu atveju jis laikytinas restauruotų padangų gamintoju, t. y. mokesčio už aplinkos teršimą restauruotų padangų atliekomis subjektu, nes, jo vertinimu, kliento atvežtos ir klientui priklausančios padangos restauravimas, kai restauruojama padanga grąžinama tam pačiam klientui, negali būti laikomas apmokestinamojo gaminio tiekimu vidaus rinkai.

Sistemiškai vertindama Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nuostatas, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad mokesčio už aplinkos teršimą subjektu yra gaminių gamintojai ir importuotojai, t. y. asmenys, apmokestinamuosius gaminius gaminantys ir tiekiantys Lietuvos rinkai. Pagal įstatymo nustatytą reguliavimą, mokesčio už aplinkos teršimą objektu *inter alia* laikytinos Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 3 priedėlio 1.2 punkte nurodytos restauruotos padangos.

LVAT nesutiko su pareiškėjo teiginiais, kad padangų atnaujinimo procesas, kai iš užsakovų yra gaunamos senos padangos ir, jas restauravus, grąžinamos atgal užsakovams, negali būti suprantamas gaminio tiekimu rinkai, nes pareiškėjas į iš užsakovo gautą padangą neįgyja nuosavybės teisės. Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo prasme restauruota padanga – galutinis padangos atnaujinimo rezultatas – laikytina gaminiu, todėl tokią padangą pagaminęs ir perdavęs tiesioginiam naudojimui asmuo turi būti įstatymo nustatyta tvarka apmokestintas. Sisteminiu požiūriu vertinant Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nuostatas, daryta išvada, kad įstatymas aiškiai ir konkrečiai nustato, jog aktuali mokestis yra apmokestinamos visos gamintojo restauruotos padangos (išskyrus 3 str. 2 p. įtvirtintą išimtį), kaip baigtas produktas, skirtas tolimesniam naudojimui pagal paskirtį – t. y. tiekiamos į rinką. Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju pagal susiklosčiusį ginčo teisinį reguliavimą, pareiškėjas mokesčiu už aplinkos teršimą, gaminant restauruotas padangas, apmokestintas pagrįstai, kaip gamintojas, į Lietuvos rinką tiekiantis apmokestinamuosius gaminius – restauruotas padangas.

Kadangi nagrinėtu atveju dėl išskirtinių byloje susiklosčiusių aplinkybių buvo pripažinta, jog ginčo mokestis nepagrįstai buvo apskaičiuotas taikant didesnę tarifą, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies ir mokėtiną mokesčio sumą sumažino.

2015 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-768-438/2015

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00267-2014-7

Procesinio sprendimo kategorija 9.5

[Prieiga internete](#)

16. Valstybės tarnyba

16.5. Valstybės tarnautojų socialinės ir kitos garantijos

Dėl rėmimosi medicinos specialistų žiniomis, priimant sprendimą dėl kario mirties sąsajumo su tarnyba

Apžvelgiamu atveju pareiškėja kreipėsi į teismą, ginčydama Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Tarnybinio tyrimo komisijos sprendimą, kuriuo pripažinta, kad pareiškėjos sutuoktinio (kario) mirtis nėra susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu ar tarnyba.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjos sutuoktinį mirtis ištiko jam dalyvaujant Lietuvos kariuomenės organizuotose krepšinio varžybose. Lietuvos kariuomenės Karo policijos vado 2012 m. gegužės 7 d. įsakymu buvo patvirtintas krepšinio turnyro dalyvių sąrašas, turnyro nuostatai ir kt. Pagal minėtą įsakymą, įguly viršininkams buvo įsakyta užtikrinti pavaldžių karių dalyvavimą turnyre pagal patvirtintą krepšinio turnyro dalyvių sąrašą ir sudaryti galimybę laisviems nuo tarnybos kariams stebėti turnyrą. Prie įsakymo pridėtame dalyvių sąrašė nurodyta ir pareiškėjos sutuoktinio pavardė. Vadovaujantis Karo tarnybos įstatymo 26 straipsnio 1 dalimi, karys turi sąžiningai ir tinkamai vykdyti tarnybos pareigas bei vadų (karinių viršininkų) įsakymus, laikytis įstatymų ir statutų, neviršyti įstatymų jam suteiktų teisių, saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis. Karys privalo vykdyti savo vadų įsakymus (Karo tarnybos įstatymo 27 str. 1 d.). Taigi apeliacinį skundą nagrinėjusios teisėjų kolegijos vertinimu, Lietuvos kariuomenės Karo policijos vado 2012 m. gegužės 7 d. įsakymas – rašytinis vado nurodymas – pareiškėjos sutuoktiniui buvo privalomas. Karys, paklusdamas minėtam vado pavedimui, dalyvavo turnyre, todėl tiek atsakovo, tiek pirmosios instancijos teismo išvada, kad dalyvavimas krepšinio turnyre nebuvo susijęs su tiesioginių kario pareigų vykdymu, LVAT teisėjų kolegijos pripažinta klaidinga.

Tarnybinio tyrimo komisija ginčytame sprendime padarė išvadą, kad pareiškėjos sutuoktinio mirties priežastimi buvo širdies veiklos sutrikimas, kuris, šios komisijos nuomone, nebuvo netinkamų tarnybos sąlygų ar trečiųjų asmenų veiksmų pasekmė. LVAT teisėjų kolegijos teigimu, atsakovo nurodytas argumentas, jog pareiškėjos vyro mirties priežastis negali būti siejama tik su karo tarnyboje vykdomomis funkcijomis, o yra būdinga visoms asmenų grupėms, nepagrindžia, kad vykdomos funkcijos nebuvo vienas iš veiksmų, nulėmusių šio asmens mirtį. Nustatant priežastinį ryšį, nereikalaujama, kad tam tikra aplinkybė būtų vienintelė mirties priežastis. Priežastiniam ryšiui konstatuoti užtenka įrodyti, kad ta aplinkybė buvo pakankama mirties priežastis, nors ir ne vienintelė. Taigi konstatuota, kad Tarnybinio tyrimo komisija, nevertinusi aptartų aplinkybių, neturėjo pakankamo pagrindo nuspręsti, jog kario mirtis nebuvo susijusi su tarnyba ar tarnybinių pareigų vykdymu.

Teisėjų kolegijos nuomone, norint konstatuoti, ar egzistavo priežastinis ryšys, būtina įvertinti, ar kario vykdytos funkcijos buvo pakankama, nors ir ne vienintelė, jo mirties priežastis. Tarnybinio tyrimo komisijos nagrinėtas klausimas reikalavo medicinos srities specialistų žinių, kuriomis nebuvo pasinaudota, todėl negalėjo būti atsakyta į klausimą dėl priežastinio ryšio buvimo. Tarnybinio tyrimo komisijos prielaidos dėl priežastinio ryšio nebuvimo buvo paremtos vien viešai prieinama informacija (pvz., internetinis puslapis www.sveikas.lt). Tarnybinio tyrimo komisijos, kaip institucijos, nustatančios kario mirties priežastinį ryšį su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba, sprendimas, kuriame nagrinėjant klausimą, akivaizdžiai reikalaujantį specialių medicinos srities žinių, yra pasitelkiama vien viešai prieinama informacija, negali būti pripažintas teisėtu.

LVAT teisėjų kolegijos sprendimu Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Tarnybinio tyrimo komisijos sprendimas panaikintas ir klausimas perduotas šiai tarnybai nagrinėti ir naujo.

2015 m. spalio 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-907-602/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02225-2014-1

Procesinio sprendimo kategorija 16.5; 38

[Prieiga internete](#)

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.1. Centrinų valstybinių administravimo subjektų

Dėl bedarbio statuso netekimo, bedarbiui neatvykus priimti pasiūlymo dirbti

Norminėje byloje tirtas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473 patvirtinto Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija) (toliau – ir Aprašas) 25.2 punkto teisėtumas.

Aprašo 25.2 punkte buvo įtvirtinta, jog bedarbio statuso netenkama „bedarbiui atsisakius siūlomo tinkamo darbo, išskyrus bedarbius, kurie per 5 darbo dienas nuo darbo pasiūlymo pateikimo dienos pateikė oficialią informaciją dėl su asmens sveikata ar su kitomis aplinkybėmis susijusių apribojimų dirbti siūlomą darbą, bei bedarbius, kurie dalyvauja įgyjant darbo įgūdžių pagal dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį arba nuo 2015 m. sausio 1 d. atlieka savanorišką praktiką“³.

Išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad pagal Aprašą, asmenims, netekusiems bedarbio statuso *inter alia* dėl ginčytame Aprašo 25.2 punkte nurodytų priežasčių, registracija darbo biržoje nutraukiama. Be to, tokie asmenys pakartotinai teritorinėje darbo biržoje gali registruotis ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo registracijos nutraukimo (Aprašo 28 p.). Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgiant į bedarbio statuso netekimo pasekmes ir analizuojant bedarbio sąvoką, įtvirtintą Užimtumo rėmimo įstatymo (2014 m. liepos 10 d. įstatymo Nr. XII-999 redakcija) 2 straipsnio 3 dalyje, įsiregistravimas įstatymų nustatyta tvarka teritorinėje darbo biržoje – būtina sąlyga asmeniui siekiant gauti bedarbio statusą. Todėl asmeniui netekus bedarbio statuso (*inter alia* Aprašo 25.2 punkte nurodytu pagrindu) ir dėl to jį išregistravus iš teritorinės darbo biržos, jam iš esmės užkertamos galimybės dalyvauti atitinkamose Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintose užimtumo rėmimo priemonėse ir / ar naudotis darbo rinkos paslaugomis. Todėl ginčytas teisinis reguliavimas, įtvirtinantis vieną iš bedarbio statuso netekimo pagrindų, pagal savo pobūdį ir sukeliamas teises pasekmes yra asmens teisės į socialinę paramą nedarbo atveju (kiek tai patenka į Užimtumo rėmimo įstatymo reguliavimo sritį) ribojančio pobūdžio.

Įgaliojimai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai nustatyti darbo rinkos stebėsenos sąlygas ir tvarką negali būti aiškinami kaip teisinis pagrindas poįstatyminiame teisės akte (t. y. Apraše) nustatyti teisinį reguliavimą, neįstatymu reguliavimu, kuriuo būtų iš esmės ribojamos (paneigiamos) asmens galimybės naudotis Užimtumo rėmimo įstatyme įtvirtintomis garantijomis jam netekus darbo (asmeniui atitinkant šiame įstatyme įtvirtintas sąlygas).

Atsižvelgusi į tai, kad tokio pobūdžio teisinis reguliavimas gali būti įtvirtintas ne žemesnės galios nei įstatymas teisės akte, taip pat įvertinusi tai, jog ginčyta Aprašo nuostata neturėjo pakankamai aiškaus ir konkretaus įstatyminio pagrindo, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. A1-450 redakcija) 25.2 punkto prieštaravimą konstituciniam teisinės valstybės principui, suponuojančiam teisės aktų hierarchiją.

2015 m. spalio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. I-15-525/2015

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00040-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 17.1

[Prieiga internete](#)

17.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų

Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifo diferencijavimo, remiantis didžiųjų mokesčių mokėtojų sąrašu

Apžvelgiamu atveju savivaldybė, tvirtindama nekilnojamojo turto mokesčio tarifus, didesnį mokesčio tarifą nustatė mokesčio mokėtojams, kurie priklauso didžiųjų mokesčių mokėtojų kategorijai (pagal sąrašą, patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos).

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybės taryba gali nustatyti ir kelis konkrečius mokesčio tarifus, kurie diferencijuojami, atsižvelgiant tik į vieną arba kelis iš šių kriterijų: nekilnojamojo turto paskirtį, naudojimą, teisinį statusą, jo technines savybes, priežiūros būklę, mokesčio mokėtojų kategorijas (dydį ar teisinę formą, ar socialinę padėtį) ar nekilnojamojo turto buvimo savivaldybės teritorijoje vietą (pagal strateginio planavimo ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus prioritetus). Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostata turi būti suprantama, kaip suteikianti diskreciją savivaldybės tarybai diferencijuoti nekilnojamojo mokesčio tarifus, atsižvelgiant į įstatyme nustatytus kriterijus – būtent nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų kategorijas, jų dydį ar teisinę formą, ar socialinę padėtį. Didžiųjų mokesčių mokėtojų sąrašas sudaromas, atsižvelgiant į kriterijus, kurie susiję su subjekto apyvartos dydžiu ir darbuotojų skaičiumi, tačiau

³ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. A1-223 Aprašo 25 punktą pakeistas *inter alia* panaikinant ginčytą nuostatą.

šie kriterijai neapima mokamo nekilnojamojo turto mokesčio dydžio. Akivaizdu, kad didžiųjų mokesčių mokėtojų sąrašas sudarytas administravimo tikslais ir negali būti tapatinamas su konkrečia mokesčio mokėtojų kategorija, nes nėra išskiriami kokie nors reikšmingi nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų požymiai, pagrindžiantys tokios subjektų grupės (nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų) priskyrimą dideliems nekilnojamojo turto mokesčio subjektams. Kai nėra nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų kategorijos pagal jų dydį išskyrimo objektyvių kriterijų, nėra aišku, kodėl vieni subjektai į šią kategoriją patenka, nors nekilnojamojo turto neturi arba turi nedaug, tačiau nekilnojamojo turto mokesčio tarifas jiems yra didesnis, negu subjektams, nepatenkantiems į didžiųjų mokesčių mokėtojų kategoriją, tačiau, yra tokia galimybė, valdo daugiau nekilnojamojo turto, kuris tokiu atveju bus apmokestinamas mažesniu nekilnojamojo turto mokesčio tarifu. Įstatyme nustatytos nekilnojamojo turto mokesčio mokėjimo sąlygos skiriasi pagal nuosavybės teisių objektų, o ne mokesčių mokančių subjektų požymius, todėl nustatytu teisiniu reguliavimu negali būti pažeidžiamas konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas. Situacija, kai nekilnojamojo turto mokesčio mokėtojų kategorija apibrėžiama neatsižvelgiant į nekilnojamojo turto valdymą ir/ar naudojimą, kaip to reikalauja Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 3 straipsnis, yra iš esmės neteisinga, neproporcinga ir iškreipia tikslus, kurių siekiama Nekilnojamojo turto įstatymu – iš esmės tapačioje padėtyje esančių nekilnojamojo turto mokesčių mokančių subjektų valdomą Nekilnojamojo turto registre registruojamą turtą – patalpas, inžinerinius ir kitus statinius, t. y. konkrečius objektus – apmokestinti vienodomis sąlygomis.

Kvestionuotais Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimo punktais nustatytas padidintas nekilnojamojo turto mokesčio tarifas nulemia šio mokesčio mokėtojų materialiąsias pareigas mokėti tam tikro dydžio nekilnojamojo turto mokesčių, todėl šio mokesčio dydžio nustatymo kriterijai turi būti grindžiami įstatymu. Savivaldybės tarybos teisė nustatyti nekilnojamojo turto mokesčio tarifą remiantis Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nurodoma mokesčio mokėtojų kategorija – jo dydžiu, neturėtų būti suprantama kaip absoliuti savivaldybės tarybos diskrecija savarankiškai spręsti dėl mokesčio mokėtojų skirstymo pagal jų dydį kriterijų. Taigi savivaldybės taryba, sprendama dėl mokesčio mokėtojų dydžio, turi remtis objektyviais įstatymuose nustatytais kriterijais.

Konstatuota, kad Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimo punktais padidintas nekilnojamojo turto mokesčio tarifas buvo nustatytas neteisėtai ir prieštarauja Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostatai dėl mokesčio mokėtojų kategorijos, atsižvelgiant į jo dydį nustatymo, nes mokesčio mokėtojų dydis buvo nustatytas remiantis ne įstatymuose nustatytais kriterijais, neatsižvelgiant į konkretaus mokesčio (nekilnojamojo turto) rūšį ir Nekilnojamojo turto mokesčio įstatyme keliamus tikslus apmokestinti Nekilnojamojo turto registre registruojamą turtą, taip pat nepagrįstai diferencijuojant nekilnojamojo turto mokesčio sąlygas pagal mokesčių mokančių subjektų požymius, nesusijusius su konkretaus mokesčio mokėjimu.

2015 m. spalio 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1107-492/2015

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-00446-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 17.2; 35.3

[Prieiga internete](#)

21. Bylos dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl teisės būti vadinamai po santuokos pasirinkta ir asmens tapatybės kortelėje įrašyta pavardė

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl atsakovo Panevėžio pataisos namų pareigos įstaigos dokumentuose pakeisti pareiškėjos iki santuokos turėtą pavardę į jos po santuokos sudarymo pasirinktą pavardę nevykdymo, neteisėto buvusios pareiškėjos pavardės vartojimo ir dėl to atsiradusios neturtinės žalos atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, pareiškėja dėl šio sprendimo padavė apeliacinį skundą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 (toliau – ir Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės) 183 punkte nustatyta, kad po santuokos sudarymo pataisos įstaigos įskaitos tarnybos

darbuotojas nuteistojo asmens anketoje įrašo sutuoktinio vardą, pavardę, gimimo datą ir santuokos sudarymo vietą ir datą. Anketoje taip pat daromas įrašas, jeigu nuteistasis, sudarydamas santuoką, pasirinko sutuoktinio pavardę arba dvigubą pavardę. Įrašai anketoje patvirtinami pataisos įstaigos antspaudu su Lietuvos valstybės herbu. Įskaitos tarnyba, gavusi dokumentus, patvirtinančius suimtojo ar nuteistojo pavardės ir kitų biografinių duomenų pakeitimą, praneša apie tai suimtajam ar nuteistajam. Nauji duomenys įrašomi į suimtojo ar nuteistojo asmens įskaitos kortelę, perbraukiant ankstesnius įrašus ištinama linija, atitinkamai pataisomi kiti įskaitos dokumentai ir duomenys kompiuterinėje duomenų bazėje (Laisvės atėmimo vietų įskaitos tarnybų darbo instrukcijos, patvirtintos Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2002 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 57, (toliau – Instrukcija) 38 p.). Po santuokos įregistravimo laisvės atėmimo vietos įskaitos tarnybos darbuotojas Suimtojo (nuteistojo) asmens anketoje įrašo sutuoktinio vardą ir pavardę, gimimo datą bei santuokos įregistravimo vietą ir datą. Anketoje taip pat daromas įrašas, jeigu suimtas ar nuteistasis, įregistruodamas santuoką, pasirinko sutuoktinio pavardę arba dvigubą pavardę. Įrašai anketoje patvirtinami laisvės atėmimo vietos antspaudu su Lietuvos valstybės herbu (Instrukcijos 44 p.).

Nustatyta, kad byloje esanti santuokos liudijimo kopija patvirtina, jog pareiškėja 2013 m. liepos 17 d. susituokė su G. Š., tą pačią dieną buvo įrašytas įrašas apie tai bei išduotas santuokos liudijimas. Taip pat nustatyta, kad pareiškėja nepasiliko iki santuokos turėtos savo pavardės, o pasirinko sutuoktinio pavardę kaip bendrą pavardę. 2014 m. sausio 2 d. išduotoje pareiškėjos asmens tapatybės kortelėje nurodyta pakeista pavardė. Šiomis aplinkybėmis teisėjų kolegija darė išvadą, jog pareiškėjai sudarius santuoką ir pakeitus savo pavardę, Panevėžio pataisos namų darbuotojai privalėjo įvykdyti Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 183 punkte ir Instrukcijos 38, 44 punktuose nustatytas pareigas, t. y. pareiškėjos asmens anketoje įrašyti duomenis apie santuokos sudarymą, sutuoktinį, pasikeitusią pavardę, taip pat pakeisti pavardę pareiškėjos asmens įskaitos kortelėje, kituose įskaitos dokumentuose ir atitinkamai pakeisti duomenis kompiuterinėje duomenų bazėje.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo skundžiamame sprendime padaryta išvada, kad atsakovas, Panevėžio pataisos namai, iš esmės yra įvykdęs pareiškėjos skundo reikalavimą dėl įpareigojimo ištaisyti visuose dokumentuose pareiškėjos pavardę, bei konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai netenkino šio pareiškėjos skundo reikalavimo.

Pasisakydama dėl prašomos priteisti neturtinės žalos atlyginimo, LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad atsakovas, atsižvelgdamas į pareiškėjos teisėtą interesą būti vadinamai ta pavarde, kurią ji pasirinko sudarydama santuoką ir kuri įrašyta jos asmens tapatybę patvirtinančiame dokumente, jau nuo 2014 m. sausio 21 d., kai Panevėžio pataisos namuose buvo gauta pareiškėjos asmens tapatybės kortelė su pakeista pavarde, turėjo pareigą per protingą laiką pakeisti pareiškėjos pavardę Panevėžio pataisos namų tvarkomuose dokumentuose ir vartoti pasikeitusią pareiškėjos pavardę, nes tam objektyvių kliūčių iš esmės nebuvo. Byloje nustatyta, kad iki 2014 m. lapkričio mėnesio pasitaikydavo atvejų, kai Panevėžio pataisos namai pažeisdavo pareiškėjos teisę į pavardę. Atsižvelgus į tai, konstatuota, kad Panevėžio pataisos namų atsakingi darbuotojai neveikė taip, kaip pagal teisės aktus privalėjo veikti. LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad nėra pagrindo abejoti, jog neteisėti atsakovo veiksmai sukėlė pareiškėjai tam tikrus nepatogumus, neigiamus išgyvenimus, tačiau LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į pažeistos vertybės pobūdį, pakenkimo intensyvumą, trukmę, konstatavo, kad šiuo atveju nėra pagrindo pareiškėjos patirtą neturtinę žalą įvertinti pinigais.

LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimo rezoliucinę dalį pakeitė, nurodydamas, kad pareiškėjos skundas tenkintinas iš dalies, pripažįstant, kad buvo pažeista pareiškėjos teisė būti vadinamai po santuokos pasirinkta ir asmens tapatybės kortelėje įrašyta pavarde, tačiau atmestas pareiškėjos reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo pinigais.

2015 m. spalio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2221-520/2015

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00315-2014-3

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2; 21

[Prieiga internete](#)

Dėl kratų laisvės atėmimo vietoje atlikimo kiekio ir dažnumo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos pareiškėjui atlyginimo *inter alia* dėl neteisėtų Marijampolės pataisos namų veiksmų atliekant kratas įkalinimo įstaigoje.

LVAT teisėjų kolegija visų pirma pažymėjo, jog Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 113 straipsnyje yra numatytos pataisos įstaigų režimo užtikrinimo priemonės, tarp kurių paminėtos pataisos įstaigų apsauga, teisės bei režimo pažeidimų prevencija ir atskleidimas. Minėtų priemonių įvykdymui bausmės vykdymo įstaigose atliekamos kratos.

Byloje nustatyta, jog ginčo patalpų kratos pataisos namų teritorijoje skunde nurodytu laiku buvo atliekamos vadovaujantis tuo metu galiojusia Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija, patvirtinta Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2005 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 4/07-130 (2012 m. kovo 18 d. redakcija) (toliau – Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija), kuri reguliuoja *inter alia* pataisos namuose laikomų asmenų priežiūrą ir krata yra vertinama kaip viena iš tokių priežiūros priemonių (Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos 7 p.). Laisvės atėmimo vietos visos teritorijos, gyvenamųjų, režiminių, gamybinių zonų bendroji planinė krata atliekama, atsižvelgiant į kriminogeninę būklę, bet ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius. Bendrosios kratos metu gali būti tikrinamas suimtajam ar nuteistajam leidžiamų turėti daiktų bendrasis svoris. Uždaronoje zonoje bendroji planinė krata atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį (Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos 152 p.). Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos 164 punktą taip pat numato, kad siekiant surasti ir paimti suimtiesiems ir nuteistiesiems draudžiamus turėti daiktus, aptikti pabėgimui rengiamas vietas, pagal grafiką atliekamos kamerų, suimtųjų ir nuteistųjų kratos. Kiekvienoje kameroje kratos atliekamos ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį (Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos 166 p.).

LVAT teisėjų kolegija, sistemiškai vertindama Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos teisinį reguliavimą, atsižvelgusi į kratos atlikimo tikslus, pabrėžė, kad Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija reglamentuoja tik minimalų atliekamų kratų skaičių, ji neapibrėžia maksimalus kratų kiekio ir dažnumo, todėl dėl kratų kiekio, jų pobūdžio yra palikta spęsti pataisos namų administracijai, kuri privalo užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias pataisos įstaigose laikomų asmenų pabėgimui, įstatymais jiems draudžiamų turėti daiktų patekimui ir taip užtikrinamas kalinčių asmenų saugumas.

Pažymėta ir tai, kad bausmių vykdymą reglamentuojantys teisės aktai neįtvirtina bausmes vykdančių institucijų pareigos prieš atliekant kratas pateikti asmenims kratą leidžiančius dokumentus, kartu nurodant, kokių konkrečių daiktų yra ieškoma, todėl konstatuota, jog Marijampolės pataisos namų administracija, nepateikdama kratos dokumentų pareiškėjui, teisės aktų reikalavimų nepažeidė.

LVAT sprendė, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nenustatė Marijampolės pataisos namų neteisėtų veiksmų atliekant kratas pareiškėjo atžvilgiu. Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2015 m. spalio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1146-858/2015

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00540-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2; 21

[Prieiga internete](#)

Dėl pataisos įstaigoje laikomų asmenų naudojamų elektros prietaisų suvartotos elektros energijos kiekio apskaičiavimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės kilo dėl Lukiškių TI-K iš pareiškėjo asmeninės sąskaitos išskaičiuotų išlaidų už elektros energiją už naudojimąsi kompiuteriu. Pareiškėjas taip pat prašė priteisti neturtinę žalą, teigdamas, jog minėtos išlaidos iš jo asmeninės sąskaitos buvo neteisingai ir neteisėtai išskaičiuotos už laiką, kai jis realiai nesinaudojo kompiuteriu.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjas ginčui aktualiui laikotarpiu buvo gavęs 350 W galingumo kompiuterį. Kalėjimų departamento direktoriaus 2010 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. V-46 patvirtintų Nuteistųjų naudojamų daiktų elektros energijos sąnaudų apskaičiavimo ir išlaidų už sunaudotą elektros energiją apmokėjimo taisyklių (toliau – Apmokėjimo taisyklės) 5 punkte *inter alia* įtvirtinta, kad tuo atveju, kai nuteistasis pataisos įstaigoje buvo ne visą mėnesį, išlaidos už sunaudotą elektros energiją apskaičiuojamos paros išlaidas dauginant iš pataisos įstaigoje nuteistojo realiai būtų dienų skaičiaus. Be to, remiantis

Apmokėjimo taisyklių 8 punktu, jei elektros prietaisais yra iš nuteistojo paimtas Lietuvos Respublikos baudinių vykdymo kodekso (toliau – ir BVK) 96 straipsnio 4 dalyje nustatytais pagrindais ar nuteistasis atsisakė naudotis elektros prietaisais, tai pažymima sąraše, nurodant nutraukimo naudojimąsi elektros prietaisais data. Tačiau minėtame pareiškėjo naudojamų elektros prietaisų sąraše tokios aplinkybės nenurodytos, o iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad pareiškėjas ginčui aktualiu laikotarpiu iš Lukiškių TI-K išvykęs nebuvo. Byloje taip pat nenustatytos kitos aplinkybės, kai lėšos už sunaudotą elektros energiją iš nuteistųjų neišskaičiuojamos, o teisės aktai nenustato pareigos pataisos įstaigos administracijai kiekvienu konkrečiu atveju tiksliai apskaičiuoti įstaigoje laikomų asmenų naudojamų elektros prietaisų suvartotą elektros energijos kiekį pagal faktinį jų naudojimo laiką. Šiuo aspektu taip pat akcentuota, kad nors pagal BVK ir Apmokėjimo taisyklių nuostatas nuteistiesiems leidžiama naudotis įvairiais elektros prietaisais, už suvartotą elektros energiją jie turi atsiskaičiuoti Apmokėjimo taisyklių nustatyta tvarka. Tačiau nuteistieji gali ir neįgyvendinti teisės naudotis elektros prietaisais arba nutraukti naudojimąsi (turi teisę nesinaudoti tam tikru elektros prietaisais ir atiduoti jį sandėliui).

Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nagrinėjamu atveju byloje nenustatyti neteisėti atsakovo veiksmai (neveikimas), o nenustačius neteisėtų veiksmų (neveikimo), nėra ir atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnį pagrindinės sąlygos.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2015 m. spalio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1596-575/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04580-2014-7

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2; 21

[Prieiga internete](#)

29. Bylos, susijusios su ginklų ir šaudmenų kontrole

Dėl sprendimo neišduoti asmeniui leidimo įsigyti ir laikyti ginklus priėmimo, nesibaigus teisminei ginčui dėl šio leidimo neišdavimą lėmusios asmeniui paskirtos nuobaudos administracinio teisės pažeidimo byloje

Apžvelgiamoje byloje pirmosios instancijos teismas netenkino pareiškėjo reikalavimo panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – ir Vilniaus AVPK) 2013 m. lapkričio 4 d. sprendimą, kuriuo atsakovas neišdavė pareiškėjui leidimo įsigyti ir laikyti ginklus, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 18 straipsnio 2 dalies 11 punkto nuostatomis, nustatančiomis, kad B, C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo, nesantis nepriekaištingos reputacijos, t. y. ir asmuo, kuris per pastaruosius trejus metus ne mažiau kaip du kartus padarė administracinius teisės pažeidimus, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų.

Pareiškėjas neneigė, kad 2012–2013 metais padarė du administracinius teisės pažeidimus, būdamas neblaivus, tačiau ginčijamo sprendimo neteisėtumą grindė tuo, kad jo priėmimo metu, t. y. 2013 m. lapkričio 4 d., Vilniaus miesto apylinkės teismo 2013 m. rugsėjo 19 d. nutarimas, kuriuo palikta galioti administracinė nuobauda už administracinio teisės pažeidimo padarymą, nebuvo įsiteisėjęs, kadangi apeliacinės instancijos teismo nutartis priimta tik 2013 m. lapkričio 11 d., todėl iki minėtos teismo nutarties įsiteisėjimo atsakovas negalėjo grįsti savo sprendimo aplinkybe, kad pareiškėjas yra padaręs du administracinius teisės pažeidimus, o iki ginčijamo sprendimo priėmimo pareiškėjas buvo nepriekaištingos reputacijos asmuo.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog Įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 11 punktu nustatyta sąlyga „padaręs pažeidimą“ nėra siejama su papildomomis teisinėmis pasekmėmis, ir nepriekaištingos reputacijos vertinimui pagal minėtą teisinį reguliavimą pakanka fakto, jog nutarimu skirti nuobaudą konstatuota, kad asmuo padarė administracinį teisės pažeidimą apsvaigęs. Todėl atsakovas, būdamas atsakingas už ginklų ir šaudmenų kontrolę, įgyvendindamas Įstatymo 1 straipsnio nustatytą tikslą užtikrinti žmogaus, visuomenės ir valstybės saugumą, privalėjo nedelsiant reaguoti į ginklų įsigijimo ir turėjimo ribojimo pagrindus bei operatyviai priimti sprendimą ribojantį asmens teisę į ginklo įsigijimą ir turėjimą, įvertinęs aplinkybes išduoti (ar neišduoti) leidimą ginklui, nustatytas sprendimo priėmimo metu ir nesibaigus ginčui dėl paskirtos nuobaudos administracinio teisės pažeidimo byloje. Išnykus aplinkybėms, turinčioms neigiamą reikšmę nepriekaištingai reputacijai, asmuo turi teisę iš naujo kreiptis į instituciją dėl leidimo ginklui išdavimo.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas kaip nepagrįstas, paliktas nepakeistas.

2015 m. spalio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-781-261/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07447-2013-1

Procesinio sprendimo kategorija 29

[Prieiga internete](#)

36. Bylos dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimų

Dėl informacijos apie asmens privatų gyvenimą rinkimo, pasiūlant interneto portalo skaitytojams atsiųsti apie šį asmenį jiems žinomą informaciją

Byloje kilo ginčas dėl Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos (toliau – ir Komisija) sprendimo, kuriuo nuspręsta, kad 2013 m. lapkričio 25 d. interneto portalo www.anyksta.lt publikacijoje „Specialistė ryšiams su visuomene – nepasiekama kaip Anglijos karalienė“ buvo pažeistas Žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso (toliau – ir Etikos kodeksas) 8 ir 11 straipsniai.

Iš bylos faktinių aplinkybių buvo matyti, jog trečiojo suinteresuotojo asmens Anykščių rajono savivaldybės administracijos darbuotojos UAB „Anykštos redakcijos“ (toliau – ir pareiškėjas) žurnalistas prašė duoti interviu „apie darbą, pomėgius, laisvalaikį, šeimą, politiką ir t. t.“. Tokį interviu trečiajam suinteresuotajam asmeniui duoti atsisakius, pasirodė ginčo publikacija, kurioje skaitytojai buvo raginami žiniasklaidos priemone siųsti informaciją apie minėtąjį asmenį („<...> jeigu ką nors žinote apie šią ponią, siųskite informaciją „Anykštai“ <...>“).

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėjusi bylą, pirmiausia pažymėjo, jog konkrečiu atveju nekyla abejonių dėl pareiškėjo siekio surinkti (gauti) informaciją apie trečiąjį suinteresuotą asmenį ir su šia informacija supažindinti „Anykšta“ skaitytojus. Tai akivaizdžiai matyti iš ginčo publikacijos turinio – „atsisakė papasakoti „Anykštai“ apie savo darbą, laisvalaikį, pomėgius bei šeimą“ ir kt. Tačiau ketinimo gauti tokią informaciją neatsisakyta ir toje pačioje publikacijoje pasiūlyta skaitytojams, ką nors tokio žinantiems apie šį asmenį, siųsti informaciją „Anykštai“. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, būtent dėl šios publikacijos dalies ir kilo etiškumo klausimas.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi bylos aplinkybes, pritarė Komisijos ir pirmosios instancijos teismo požiūriui, jog pirmiau nusakytas būdas, kuriuo siekta gauti informaciją apie trečiąjį suinteresuotą asmenį, nebuvo etiškas. LVAT teisėjų kolegijos nuomone, minėto turinio kreipimasis į visuomenę dėl informacijos apie trečiąjį suinteresuotą asmenį gavimo prasilenkė su profesine etika. Toks informacijos rinkimo būdas netoleruotinas, nepateisinamas, laikytinas neigiamu elgesiu bei patenka į Etikos kodekso 8 straipsnio reguliuojamą sritį, kas ir turėjo nulemti šio straipsnio inkriminavimą atsakovui.

Taip pat konstatuota, jog konkrečiu atveju nekilo abejonių ir dėl pareiškėjo Etikos kodekso 11 straipsnio, įtvirtinančio, jog „norėdamas gauti informaciją, žurnalistas neturi informacijos šaltiniui daryti spaudimo ar siūlyti už ją atlyginti, taip pat piktnaudžiauti savo visuomeniniu statusu ir profesinėmis galimybėmis“, pažeidimo. Šiuo bylos aspektu LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog publikacijos turinys suponuoja spaudimą trečiajam suinteresuotam asmeniui, nes sakoma, jog vis tiek ta informacija bus gauta, jei ne iš trečiojo suinteresuotojo asmens, tai iš kitų asmenų – skaitytojų. O kreipimasis į pastaruosius yra ne kas kita, kaip piktnaudžiavimas profesine galimybe – nepavykus rezultato pasiekti etišku būdu, pasitelkiama į pagalbą visuomenės informavimo priemonė (kreipiamasi į skaitytojus) su profesiniu požiūriu neetiškais užuominomis.

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytų aplinkybių visetą, LVAT teisėjų kolegija pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė, o pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2015 m. spalio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1600-556/2015

Procesinio sprendimo kategorija 36

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02662-2014-6

[Prieiga internete](#)

38. Kitos bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl išorinės reklamos reikalavimų įmonės adresu

Administracinėje byloje buvo sprendžiama, ar teisėtai Kauno miesto savivaldybės administracija atsisakė leisti pareiškėjui įrengti išorinę reklamą.

Apžvelgiamu atveju buvo aktualus išorinės reklamos pateikimo būdas, susijęs su iškaba bei joje nurodomu reklaminės veiklos subjekto buveinės arba prekybos ar paslaugų teikimo vietos adresu.

Remdamasi Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 4-670 patvirtintų išorinės reklamos įrengimo taisyklių 2 punkte pateikta iškabos sąvoka bei kriterijais, teisėjų kolegija sprendė, kad tais atvejais, kai iškaboje yra nurodomas reklaminės veiklos subjekto buveinės arba prekybos ar paslaugų teikimo vietos adresas, šis adresas turi sutapti su adresu to statinio, ant kurio yra patalpinama iškaba. Tačiau šiose taisyklėse nėra nuostatų, draudžiančių iškaboje nurodyti ir kelis adresus, kuriais reklaminės veiklos subjektas vykdo prekybą ar teikia paslaugas. Reklamos įstatyme nuostatų, draudžiančių reklamoje pateikti visą informaciją apie reklaminės veiklos subjekto vykdomą veiklą – jo buveinę, prekybos ir paslaugų teikimo vietas, taip pat nėra. Priešingai, reklamos teisingumas ir jos išsamumas įstatyme yra skatinami.

Taigi tais atvejais, kai iškaboje yra nurodomas reklaminės veiklos subjekto buveinės arba prekybos ar paslaugų teikimo vietos adresas, tai šis adresas turi sutapti su adresu to pastato, ant kurio yra patalpinama pati iškaba, tačiau kartu su šiuo adresu gali būti nurodomi ir kiti adresai, kuriais reklaminės veiklos subjektas vykdo prekybą ar teikia paslaugas bei turi buveinę.

Kauno miesto savivaldybės administracijos argumentai, jog iškaboje gali būti nurodomas tik vienintelis adresas, to pastato, kuriame reklaminės veiklos subjektas vykdo atitinkamą veiklą bei ant kurio yra patalpinta pati iškaba, pripažinti nepagrįstais.

2015 m. spalio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-787-438/2015

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00029-2014-2

Procesinio sprendimo kategorija 38

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

55. Teismo kompetencija

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos atsisakymo priimti pareiškėjo sutikimą įsigyti žemės sklypą

Specialioji teisėjų kolegija nustatė, kad pagrindinėje byloje pareiškėjas kelia ginčą dėl Nacionalinės žemės tarnybos Vilniaus rajono skyriaus sprendimo, kuriuo atsakovas atsisakė priimti pareiškėjo UAB „Trinapolis“ sutikimą įsigyti žemės sklypą dėl to, kad pareiškėjas nepateikė dokumentų, patvirtinančių Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte juridiniam asmeniui nustatytų reikalavimų tam, kad jis turėtų teisę įsigyti žemės ūkio paskirties žemės.

Specialiosios teisėjų kolegijos vertinimu, ginčas šiuo atveju kyla ne dėl civilinio pobūdžio sąlygų žemės ūkio paskirties žemės įsigijimui, bet dėl to, ar buvo ir ar turėjo būti įvykdyti tam tikri procedūriniai reikalavimai (pateikti reikalauti dokumentai), t. y. dėl administracinio pobūdžio klausimo. Nacionalinė žemės tarnyba, priimdama ginčijamą sprendimą, veikė kaip viešojo administravimo subjektas, atlikdamas specialiaame teisės akte (Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinajame įstatyme) jam pavestas funkcijas privačios žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo procese. Todėl pareiškėjo reikalavimai panaikinti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį aktą ir įpareigoti išduoti pažymą dėl pareiškėjo pirmumo teisės įsigyti privatų žemės sklypą pagal pateiktą sutikimą kyla iš administracinių teisinių santykių ir yra teisingi administraciniam teismui.

Specialiosios teisėjų kolegijos 2015 m. spalio 15 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-116/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03889-2015-9

Procesinio sprendimo kategorija 94.5

[Prieiga internete](#)

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos sprendimo nustatyti žemės sklypo koordinatas, atsižvelgiant į gretimo žemės sklypo ribų ir ploto patikslinimą

Specialioji teisėjų kolegija nustatė, kad pagrindinėje byloje ieškovas reiškia reikalavimus panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio įsakymą, kuriuo buvo patikslintos atsakovo žemės sklypo ribos bei nustatyti ieškovo žemės sklypo koordinatas pagal UAB „Matavimų sprendimai“ parengtą žemės sklypo planą.

Specialiosios teisėjų kolegijos vertinimu, šie reikalavimai grindžiami tuo, kad atlikus gretimo žemės sklypo kadastrinius matavimus ir atsakovui Nacionalinei žemės tarnybai juos patvirtinus, ieškovui priklausančio žemės sklypo plotas sumažėjo. Taigi ieškovas iš esmės kelia ginčą, susijusį su privačių asmenų žemės sklypų ribų nustatymu, o tai yra civilinio teisinio pobūdžio klausimas, reguliuojamas daiktinės teisės normomis (Civilinio kodekso 4.45 straipsnio 1 dalis). Atsižvelgiant į tai, nuspręsta, kad šioje byloje keliamas ginčas turi būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme.

Specialiosios teisėjų kolegijos 2015 m. spalio 22 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-136/2015

Teismo proceso Nr. 2-24-3-01256-2015-3

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)

59. Teismo išlaidos

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, kai pareiškėjas atsisako nuo skundo (ABTJ 44 str. 3 d.)

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymo dalį bei priteisti pareiškėjo naudai visas patirtas bylinėjimosi išlaidas. Vėliau pareiškėjas teismui pateikė pareiškimą dėl skundo atsisakymo, kuriame nurodė, kad ginčo klausimas bus persvarstomas ir išspręstas administracinės procedūros tvarka. Pareiškėjas prašė bylą nutraukti. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija neprieštaravo dėl pateikto atsisakymo nuo skundo ir taip pat prašė bylą nutraukti.

Atsakovas šioje byloje nesutiko su pirmosios instancijos teismo nutarties dalimi, kuria pareiškėjui iš atsakovo priteista 21 Eur žyminio mokesčio. LVAT teisėjų kolegija atsakovo skundą tenkino – panaikino pirmosios instancijos teismo nutarties dalį, kuria pareiškėjui buvo priteistos bylinėjimosi išlaidos.

Motyvuodama priimtą sprendimą, LVAT teisėjų kolegija aiškino ABTJ 44 straipsnio 3 dalį. Pagal ją pareiškėjo teisė reikalauti bylinėjimosi išlaidų atlyginimo išlieka ir tuo atveju, kai pareiškėjas atsisako skundo (prašymo) dėl to, kad atsakovas geruoju patenkina jo reikalavimą padavus skundą (prašymą) teismui.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, atsisakydamas skundo be išlygų, pareiškėjas atsisako tiek materialinių, tiek procesinių skundo reikalavimų. Manydamas, kad turi teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ABTJ 44 straipsnio 3 dalyje nustatytu pagrindu, pareiškėjas, atsisakydamas skundo, gali prašyti jas atlyginti, laikydamasis ABTJ 45 straipsnio 1 dalyje nustatytos tvarkos, t. y. pateikia (raštu išreiškia) prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Toks prašymas turėtų būti atitinkamai motyvuotas nurodant, kodėl, pareiškėjo nuomone, egzistuoja ABTJ 44 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos. Atsakovui turi būti suteikta galimybė išreikšti savo poziciją šiuo klausimu.

Nagrinėtu atveju pareiškėjas pateiktame pareiškime dėl skundo atsisakymo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo neprašė. Vien nurodyta atsisakymo priežastis – ginčo klausimas bus persvarstomas ir išspręstas administracinės procedūros tvarka, LVAT teisėjų kolegijos nuomone, nėra pagrindas daryti vienareikšmę išvadą, kad atsakovas geruoju patenkina pareiškėjo reikalavimą ir teismui *ex officio* spręsti dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimo. LVAT teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjas, susipažinęs su atsakovo atskiruoju skundu, atsiliepimo į jį nepateikė, nors tokią galimybę turėjo. Ši aplinkybė tik pagrindžia teismo daromą išvadą, kad pareiškėjas nebuvo išreiškęs valios dėl bylinėjimosi išlaidų atsisakius skundo.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog pareiškėjui aiškiai neišreiškus valios (nepateikus prašymo dėl išlaidų atlyginimo su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu), pirmosios

instancijos teismas nepagrįstai sprendė bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimą bei pareiškėjui iš atsakovo priteisė žyminį mokestį.

2015 m. spalio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-1094-822/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02496-2015-2

Procesinė kategorija 59

[Prieiga internete](#)

Dėl tenkintų pareiškėjų reikalavimų dalies apskaičiavimo

Šioje byloje pareiškėjos kreipėsi į teismą su skundu, kuriame kėlė 8 reikalavimus: 1) panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir Tarnyba) 2014 m. sausio 15 d. sprendimą; 2) panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Utenos skyriaus (toliau – ir Utenos skyrius) vedėjo 2013 m. balandžio 4 d. įsakymą; 3) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą; 4) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą; 5) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą; 6) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą; 7) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą; 8) panaikinti Utenos skyriaus vedėjo 2013 m. balandžio 18 d. įsakymą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų prašymą tenkino iš dalies. Panaikino Tarnybos 2014 m. sausio 15 d. sprendimą, kuriuo buvo užbaigta ikiteisminė kilusio ginčo nagrinėjimo procedūra, ir įpareigojo atsakovą pakartotinai išnagrinėti pareiškėjų 2013 m. rugsėjo 17 d. jam pateiktą skundą, kadangi kilusio ginčo ikiteisminė nagrinėjimo procedūra nėra užbaigta. Tokį sprendimą teismas priėmė, konstatavęs, jog Tarnyba 2014 m. sausio 15 d. sprendimu keisdama (naikindama) Utenos skyriaus aktus, kurie laikytini tarpiniais procedūriniais sprendimais nuosavybės teisių atkūrimo procese, pažeidė Žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 9 dalies nuostatas. Likusią pareiškėjų teismui pateikto skundo dalį pirmosios instancijos teismas atmetė.

Sprenddamas klausimą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, pirmosios instancijos teismas nustatė, jog pareiškėjų skundo reikalavimas dėl Tarnybos 2014 m. sausio 15 d. sprendimo panaikinimo tenkintas pilnai, o likusieji (7) – išspręsti kitu įstatymų nustatytu būdu, t. y. įpareigojus Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą dėl ginčijamų Utenos skyriaus įsakymų panaikinimo. Atsižvelgdamas į tai, laikė, kad šie reikalavimai tenkinti 1/2 dalimi, darė išvadą, kad iš viso buvo tenkintos 9/16 pareiškėjų skundo reikalavimų. Nurodė, kad ši proporcija taikytina ir apskaičiuojant joms priteistinių išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, sumą.

LVAT nesutiko su šia pirmosios instancijos teismo nustatyta proporcija. Pasak LVAT, atmesti pareiškėjų reikalavimai teismo nebuvo nagrinėti, nes buvo nustatyta, jog tenkinus pirmąjį pareiškėjų reikalavimą ir panaikinus Tarnybos 2014 m. sausio 15 d. sprendimą bei įpareigojus Tarnybą pakartotinai išnagrinėti pareiškėjų 2013 m. rugsėjo 17 d. pateiktą skundą, kilusio ginčo ikiteisminė nagrinėjimo procedūra nėra užbaigta. Kitaip tariant, būtų klaidinga teigti, jog šie pareiškėjų reikalavimai buvo atmesti kaip nepagrįsti ar neteisėti. Atsižvelgiant į tai, teisėjų kolegijos vertinimu, darytina išvada, kad priėmus minėtą pirmosios instancijos teismo sprendimą buvo pasiektas pareiškėjų kreipimosi į teismą tikslas. Todėl laikytina, kad buvo tenkinti visi jų reikalavimai. Dėl šios priežasties, vadovaujantis ABTĮ 44 straipsnio nuostatomis, pareiškėjoms priteista 100 proc. bylinėjimosi išlaidų.

2015 m. spalio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1139-261/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00857-2014-0

Procesinė kategorija 59

[Prieiga internete](#)

63. Skundas

63.3. Atsisakymas priimti skundą

63.3.1. kai skundas (prašymas) nenagrinėtinas teismu

Dėl atskirojo skundo padavimo dėl protokolinės pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria išspręstas ekspertizės apmokėjimo klausimas

Apžvelgiamoje byloje pirmosios instancijos teismas žodine nutartimi įpareigojo atsakovus Nacionalinė žemės tarnyba, Kauno miesto savivaldybę ir pareiškėjus per 20 d. įmokėti į teismo specialiąją depozitinę sąskaitą 650 Eur sumą už ekspertizės atlikimą. Atsakovui Nacionalinei žemės tarnybai dėl šios nutarties padavus atskirąjį skundą, pirmosios instancijos teismas atsisakė jį priimti, kaip nenagrinėtiną teismų administracinio proceso tvarka (ABTĮ 37 str. 2 d. 1 p.).

Nacionalinė žemės tarnyba atskirajame skunde nesutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad teismo žodinė nutartis, kuria bylos šalys įpareigojamos sumokėti už ekspertizės atlikimą, negali būti skundžiama atskiruoju skundu.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog atskiruoju skundu gali būti skundžiamos ne visos pirmosios instancijos teismo priimtose nutartys. ABTĮ 149 straipsnio 1 dalis eksplicitiškai numato, jog pirmosios instancijos teismo (teisėjo) nutartis proceso šalys gali apskųsti atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui: 1) šio įstatymo nustatytais atvejais; 2) kai teismo nutartis užkerta galimybę tolesnei bylos eigai.

ABTĮ eksplicitiškai nenumato, kad teismo nutartis įpareigoti atitinkamą proceso šalį sumokėti į teismo depozitinę sąskaitą tam tikrą sumą už ekspertizės atlikimą gali būti skundžiama atskiruoju skundu (ABTĮ 149 str. 1 d. 1 p.), nors tai yra vienas iš sprendinių klausimų skiriant ekspertizę. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, tokia teismo nutartis taip pat neužkerta kelio tolesnei proceso eigai (atlikus ekspertizę, atnaujinamas bylos nagrinėjimas (ABTĮ 99 str. 3 p., 100 str.)). Dėl nurodytų aplinkybių konstatuota, jog nėra pagrindo teigti, kad šio pobūdžio nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu ir jos teisėtumas atskirai tikrinamas apeliacinės instancijos teisme šioje administracinės bylos nagrinėjimo stadijoje.

Apžvelgiamu atveju taip pat pažymėta, kad vadovaujantis ABTĮ 105 ir 106 straipsniais, nagrinėdamas bylą žodinio proceso tvarka, teismas turi galimybę priimti žodinę nutartį. Įstatyme nėra numatyto draudimo žodine nutartimi teismo posėdžio metu spręsti ekspertizės skyrimo ar įpareigojimo įmokėti tam tikras sumas už ekspertizės atlikimą klausimų, todėl nepagrįstu pripažinti Nacionalinės žemės tarnybos teiginys, jog nagrinėtu atveju Kauno apygardos administracinis teismas turėjo priimti rašytinę nutartį.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė priimti atsakovo Nacionalinės žemės tarnybos atskirąjį skundą.

2015 m. spalio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1268-261/2015

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00126-2013-9

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1

[Prieiga internete](#)

67. Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo vykdymo procese

Nagrinėjamu atveju buvo aktualios šios aplinkybės:

- LVAT administracinėje byloje Nr. I-325-437/2014 2015 m. gegužės 19 d. priimtu sprendimu (administracinės bylos numeris apeliacinės instancijos teisme A-578-556/2015) nusprendė priteisti solidariai iš Lietuvos valstybės ir Neringos savivaldybės UAB „Meirona“ 1 149 349, 83 eurų žalos atlyginimui ir penkių procentų metines palūkanas nuo šios sumos.

- Vilniaus apygardos administracinis teismas 2015 m. birželio 15 d. šioje byloje (administracinė byla Nr. I-325-437/2014) išdavė vykdomuosius raštus.

- Vilniaus apygardos administracinis teismas 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartimi, tenkindamas trečiojo suinteresuoto asmens Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir atsakovo Neringos savivaldybės prašymus, LVAT 2015 m. gegužės 19 d. sprendimo įvykdymą atidėjo 2016 biudžetiniams metams – iki 2016 m. rugpjūčio 1 d.

- Po to Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs atsakovo Neringos savivaldybės 2015 m. rugpjūčio 25 d. prašymą užtikrinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutarties administracinėje byloje Nr. I-325-437/2014 vykdymą sustabdant išieškojimą pagal 2015 m. birželio 15 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo išduotą vykdomąjį raštą, ir/ar kitų vykdomųjų veiksmų atlikimą iki kol įsiteisės Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartis, skundžiama 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartimi sustabdė išieškojimą pagal 2015 m. birželio 15 d. Vilniaus

apygardos administracinio teismo išduotą vykdomąjį raštą, kuris pateiktas vykdyti antstoliui A. S., iki kol įsiteisės Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-325-437/2014, o taip pat – ir išieškojamą pagal Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. birželio 15 d. išduotą antrąjį vykdomąjį raštą Vilniaus apygardos administracinio teismo administracinėje byloje Nr. I-325-437/2014 iki kol įsiteisės Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-325-437/2014, taip pat nurodė šią teismo nutartį vykdyti skubiai.

LVAT teisėjų kolegija apžvelgiamu atveju nagrinėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 2 d. nutarties, kuria teismas tenkino pareiškėjo Neringos savivaldybės prašymą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo, teisėtumą ir pagrįstumą.

GINČAS kilo dėl to, kad atskirąjį skundą padavusio pareiškėjo teigimu, nutartis, kuria ABTĮ numatyta reikalavimo užtikrinimo priemonė buvo taikoma jau užbaigtoje administracinėje byloje, yra neteisėta. ABTĮ nereglamentuoja įsiteisėjusio teismo sprendimo, priimto administracinėje byloje, vykdymo klausimų, kurie, įskaitant sprendimo vykdymo atidėjimą, sprendžiami CPK nustatyta tvarka, atitinkamai – pirmosios instancijos teismas išsprendė jo kompetencijai nepriskirtą klausimą.

LVAT teisėjų kolegija su šiuo aiškinimu nesutiko. Pasak LVAT teisėjų kolegijos, jeigu įsiteisėjus teismo sprendimui, kuriuo skundas (prašymas) patenkinamas, per penkiolika dienų ar teismo nustatytą terminą jis nėra įvykdomas, pareiškėjo prašymu atitinkamas administracinis teismas išduoda jam vykdomąjį raštą, kuris vykdomas CPK nustatyta tvarka (ABTĮ 97 str. 1 ir 2 d.), kuria taip pat sprendžiami ir tokio teismo sprendimo įvykdymo atidėjimo ar išdėstymo klausimai (ABTĮ 851 str.). CPK 284 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teismas turi teisę dalyvaujančių byloje asmenų prašymu ar savo iniciatyva, atsižvelgdamas į turtinę abiejų šalių padėtį ar kitas aplinkybes, sprendimo įvykdymą atidėti ar išdėstyti, taip pat pakeisti sprendimo vykdymo tvarką. Jeigu teismo sprendimui, kuriuo iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos, įvykdyti reikalingos sumos nenumatytos patvirtintame valstybės biudžete, šio sprendimo įvykdymas atsakovo prašymu gali būti atidėtas kitiems biudžetiniams metams.

CPK nenumato, kad tokio pobūdžio prašymo (dėl teismo sprendimo vykdymo atidėjimo, išdėstymo ar vykdymo tvarkos pakeitimo) padavimas ar tenkinimas nutartimi, kuri nėra įsiteisėjusi, būtų pagrindas antstoliui stabdyti vykdymo veiksmus, atliekamus vykdomosiose bylose, kuriose pateikti vykdyti jo (teismo sprendimo) pagrindu išduoti vykdomieji raštai. Tačiau tai savaime nereiškia, kad tokio klausimo negali spręsti vykdytiną sprendimą priėmęs teismas. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. rugpjūčio 30 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-440/2013, pažymėta, kad ne visada vykdymo veiksmai gali būti atliekami nepertraukiamai iki tol, kol bus įvykdytas vykdomasis dokumentas. Pagal CPK 625 straipsnio 1 dalį, sprendimo vykdymas gali būti laikinai sustabdytas – kai jį vykdančias antstolis CPK nustatyta tvarka savo iniciatyva arba vykdymo proceso dalyvių prašymu savo patvarkymu sustabdo vykdomąją bylą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje išaiškinta, kad vykdomosios bylos sustabdymas pagal diskrecijos teisės suteikimą antstoliui spręsti sustabdymo reikalingumą skirstomas į dvi rūšis: privalomąjį (CPK 626 straipsni) ir fakultatyvųjį (CPK 627 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. sausio 24 d. nutartis, priimta civilinėje byloje R. M. v. antstolė N. Š., bylos Nr. 3K-3-29/2007). Antstolis privalo sustabdyti vykdomąją bylą ir vykdymo veiksmus, kai nustato, jog yra CPK 626 straipsnio 1, 2 dalyje įtvirtinti pagrindai. Kitais atvejais, nustatytais CPK 627 straipsnyje, antstolis turi teisę sustabdyti vykdomąją bylą, t. y. savarankiškai nuspręsti dėl vykdomosios bylos sustabdymo reikalingumo. Vertinant, ar CPK 626 straipsnio 1, 2 dalyse *expressis verbis* įtvirtintų nuostatų, t. y. pagrindų, kuriems esant antstolis privalo sustabdyti vykdomąją bylą ir vykdymo veiksmus, sąrašas yra baigtinis, atsižvelgtina į tai, kad tiek CPK, tiek kituose įstatymuose yra įtvirtinta nuostatų, kurių taikymas lemia, jog vykdymo veiksmai dėl tam tikrų aplinkybių buvimo negali būti atliekami. Pavyzdžiui, Įmonių bankroto įstatymo 10 straipsnio 7 dalies 3 punkte nustatyta, kad, įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, draudžiama išieškoti skolas iš šios įmonės teismo ar ne ginčo tvarka. Vadovaujantis CPK 145 straipsnio 1 dalies 10 punktu, teismas, be kita ko, byloje gali pritaikyti laikinąsias apsaugos priemones – išieškojimo vykdymo procese sustabdymą. Taigi, aiškinant CPK 625 straipsnio 1 dalies ir 626 straipsnio 1, 2 dalies nuostatas, atsižvelgiant į jų sisteminius ryšius su kitomis šio Kodekso, taip pat kitų įstatymų nuostatomis, darytina išvada, kad antstolis turi pareigą sustabdyti vykdomąją bylą ir vykdymo veiksmus ne tik CPK 626 straipsnio 1, 2 dalyse nustatytais atvejais, bet ir esant kitiems CPK bei kituose įstatymuose įtvirtintiems pagrindams.

Taigi konstatavęs, kad yra CPK nustatytas pagrindas atidėti sprendimo įvykdymą, tačiau nestabdydamas išieškojimo pagal jo pagrindu išduotus vykdomuosius raštus, teismas, esant grėsmei, kad

sprendimas bus įvykdytas iki įsiteisės nutartis dėl įvykdymo atidėjimo, šį procesinį sprendimą padarytų iš esmės beprasmiu, kas prieštarautų tiek administracinių bylų proceso, tiek civilinio proceso, pagal kurio nuostatas vykdomi administracinėse bylose priimti sprendimai, tikslams.

Nagrinėtu atveju, esant, kaip konstatavo pirmosios instancijos teismas, CPK nustatytam pagrindui atidėti sprendimo vykdymą, tačiau nesustabdžius išieškojimo pagal jau išduotus vykdomuosius raštus, yra tikėtina, jog iki Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutarties įsiteisėjimo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimas, kurio įvykdymas yra atidėtas iki 2016 m. rugpjūčio 1 d., jau bus įvykdytas, kas savo ruožtu reikštų, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartimi taikyta priemonė neturi prasmės.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas nei atsiliepime į prašymą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo, nei atskirajame skunde nepateikė argumentų, jog išieškojimo sustabdymas iš esmės pažeistų jo teises ar teisėtus interesus, taip pat į tai, kad jau yra priimta Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugpjūčio 21 d. nutartis, kuria LVAT 2015 m. gegužės 19 d. sprendimo vykdymas yra atidėtas, teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas skundžiama nutartimi pagrįstai laikinai sustabdė išieškojimą pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. gegužės 19 d. sprendimo pagrindu išduotus vykdomuosius raštus.

Atsižvelgdamas į tai, LVAT netenkino pateikto atskirojo skundo, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartį paliko nepakeistą.

2015 m. spalio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1231-624/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02387-2013-9

Procesinio sprendimo kategorija 67

[Prieiga internete](#)